

نامه اقتصاد و بازرگانی

شماره ۴ - سال پنجم - زمستان ۱۳۲۱

مقاله نیکه براهنمائی بازرگانی کمک نماید پذیرفته و چاپ خواهد شد

بقلم آقای محمد رضا خرازی

بازرگانی روح اقتصاد

امر بازرگانی به تنها در دوره اخیر و عصر حاضر مورد توجه و یکی از شرائین مهم اقتصادی است بلکه از همان ادوار قدیم و ایامی که بشر زندگی اجتماعی آغاز کرد توجه هر حوزه تمدنی ببازرگانی معطوف شد.

در تاریخ می بینیم قبیلیان از بهترین بازرگانان جهان بودند سور و سیدا کار نازو و نیز کانون مبادلات بین المللی آن عصر و بزرگترین شهرهای دنیای قدیم بود.

ساکنین این شهرها از بازرگانان بزرگ و اهالی آن همه از یرتو تجارت از ثروت سرشار و منعم بودند.

این اصل مسلم فراموش نشود که در هر حوزه تمدنی آسایش جمع فراهم نشود مگر در سایه ثروت زیاد و این نعمت گرد آورده نگردد مگر در سایه تولید کالا و مصرف آن.

از لحظه که کالا از کارخانه خارج میشود با محصولات کشاورزی از شکم خاک بیرون میآید تا دقیقه که بدست من و شما میرسد از دست چندین نفر بازرگانان که رابطه بین تولید کننده و مصرف کننده است میگذرد بازرگانان موجبات تکامل کالا و ترقیات صنعتی را فراهم میکنند بازرگانان روحیات مصرف مصرف کننده را بدست میآورد و آنرا بتولید کننده منعکس نموده بعبارت دیگر بازرگانان وسيله و رابطه بین دو نوده کشور است و بلکه رابطه بین دو یا چند ملت را بازرگان بدست میگیرد.

مگر فراموش کرده ایم که تمام نفوذ اروپائیان در مشرق

زمین و تمام تحولات جغرافیائی و دنیائی را که امروز بر آن احاطه داریم در سایه بازرگانی کشف شده کنتوارهای هلند و برتقال و بعداً فرانسه و انگلیس مقدمه استعمار دول را فراهم کردند و جنگهای جهانی هم بر سر تحصیل بازارهای دنیا و اختصاص تجارت مشرق غرب یا بعکس بوده.

هم امروز جنگ عالمگیر دارای علت اقتصادی است و بازرگانان سهم بزرگی از عمل و شاید مسئولیت را بعهده دارند.

چون در هنگام جنگ اقتصادیات هر کشور در خطر است اهمیت بازرگانی در عین دشواری شدن این عمل و اسداد راهها و قطع روابط بین المللی روز افزونتر میشود.

گر چه بعضی از بازرگانان ساده و کم اطلاع خیال میکنند در هنگام جنگ نقش بازرگانان عبارت از احتکار کالا و یا خرید کالای موجود و دست بدست گشتن آنست اگر بازرگانان روشن فکر و با اطلاع هم این قبیل فکر کنند روزگار اقتصادیات کشور سیاه خواهد شد و در اینصورت عمل بازرگانان باینکنفر و یا خوار هیچ فرقی ندارد.

احتکار از زشت ترین و قبیح ترین اعمالی است که کس مذهبی از همان اوان پیدایش بشر منع کرده و مبنوعر ترین گناهان در تمام دوره تاریخ است.

بازرگان مرد با شرف و با وجدانی است که نباید کسبه خود را از خرید جنس موجود و فروش آن بقتت های بالاتر

قوانین

وزارت بازرگانی و پیشه و هنر

فرمان هماهنگی راجع با اجرای قانون اطاقهای بازرگانی بانضمام قانون مزبور که در جلسه دوم تیر ماه ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی بتصویب رسیده ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر مبادریم .
ماده اول - قانون اطاقهای بازرگانی که در جلسه دوم تیر ماه یکمزار و سیصد و بیست و یک شمسو بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و منضم این دستخط است بموقع اجرا گذارده شود .
ماده دوم - هیئت دولت مامور اجرای این قانون هستند .
تاریخ دوازدهم تیر ماه ۱۳۲۱

قانون اطاقهای بازرگانی

ماده اول - بمنظور ترمیز دادن افکار بازرگانان کشور و همکاری آنان با یکدیگر و انجام وظایفی که در این قانون مقرر است در تهران و شهرستانهاییکه اهمیت بازرگانی دارند اطاقهای بازرگانی تاسیس میشود .

ماده دوم - اطاقهای بازرگانی که بر طبق ماده یک تاسیس میشود کلیه نظریات خود را نسبت باوضاع اقتصادی آن حوزه بوزارت بازرگانی و رونوشتی هم بدفتر اطاقهای بازرگانی در تهران خواهند فرستاد .

ماده سوم - دفتر اطاقهای بازرگانی مذکور در ماده ۲ از طرف وزارت بازرگانی در تهران تاسیس خواهد شد . سازمان و وظائف این دفتر بموجب آیین نامه که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید معین میشود .

ماده چهارم - عده کارمندان اطاقهای بازرگانی در تهران بیست و پنج نفر و در شهرستانها بر حسب اهمیت محل از ۷ تا ۱۵ نفر خواهد بود .

ماده پنجم - دوره انتخابی اطاقهای بازرگانی دو سال و کارمندی آن اقتضای است .

ماده ششم - بازرگانانی که بر حسب مقررات ماده ۱۰ حق شرکت در انتخاب را دارند کارمندان اطاق را از بین بازرگانانی که موافق ماده ۱۱ واجد شرایط انتخاب شدن میباشند برای مخفی جمعی و با اکثریت نسبی انتخاب مینمایند .

برکنند - نباید کالائی را بامید فروش با بهای گرانتری انبار کند - اینکارها را مردم بی فکر و فرومایه و یا جاهل و حتی باصطلاح معروف لچک بسرهای کشور هم میتوانند انجام دهند . ولی بازرگان کسی است که در سیاهه هوش و فکر و ابتکار خود از دور دست ترین بازارها و خطرناکترین راهها جنس وارد میکند و در حقیقت ثروت سرشار او خراجی است که از مردم کشور برای ابتکارات خود میگیرد .

متأسفانه امروز عده کثیری از مردم نازه بدوران رسیده و هر کس که در سایه دلالتی یا خرید و فروش زمین یا عوامل غیر طبیعی و عادی چهار شاهی پیدا کرده خود را در جرگه بازرگانان داخل و بطوریکه شیوه مردان آزاد و پاک نهاد نیست میخواهد از خرید کالا و فروش بقیهت گرانتر استفاده کند .

اما آقایان بازرگانان باید فوراً این سطح از اشخاص را از جرگه خود خارج کنند آنها که موجودی محدود بازار را وسیله استقاده خویش و در نتیجه گرانی روز افزون زندگی میکنند بجامعه معرفی نمایند و با شدید ترین و نیز ترین حربها با آنها مبارزه نمایند و از راه اطاق بازرگانی که بزودی بدست خود بازرگانان انتخاب و تشکیل میشود هر گونه سوء استفاده این اشخاص را مانع شوند جای بسی خوشبختی است که در مقابل این توده مفت خوار و بی اطلاع که میخواهند در سایه پول خود هستی و ثروت دیگران را جمع کنند بازرگانان حقیقی و تجار اصلی که ارکان بازار کشور را تشکیل داده و هنوز هم استخوان بندی اقتصاد ما در دست آنهاست همان ذوق سلیم و استعداد لازمه بازرگانی را از دست داده و در عین تنگی بازار جهان و دشواری مبادلات دامنه افتخارات و اعتبارات بازرگانی را وسیعتر و در سایه فکر بکر خویش باز هم پرورد کالا و صادر کردن آن همت میگذارند چنانچه اخیراً مقدار زیادی کالا از هندوستان و امریکا وارد نموده اند و از این راه هم سود سرشاری بردند .

ما امیدواریم در این هنگام که کشور عزیزمان با هر گونه دشواری و تنگی دست بگریبان است هر کس بسهم خود و از جمله آقایان بازرگانان در سایه همت و فدا کادی در راه رونق بازار و ازدیاد محصولات و مبادلات به مبهن خود خدمتگذار و همانطور که سربازان کشور باسداران امنیت اجتماعی هستند بازرگانان هم بنوبه خود و در یرتو ابتکار عملیات بازرگانی و کمک باقتصادیات کشور بوطن عزیز و انجام وظیفه وجدانی و مذهبی خود را عملاً ثابت نمایند .

محمد رضا خرازی

مخصوص با درج در یکی از جراید کثیرالانتشار با اطلاع عامه بازرگانان خواهد رسانید که در ظرف یکمقره در انجمن حضور بهرسانیده نام خود را در دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت نموده و ورقه کارمندی عمومی دریافت و رای خود را نسبت به انتخاب کارمندان اطلاق بازرگانی تسلیم نمایند.

در آگهی مزبور لکات زیر رعایت خواهد شد
 ۱ - ایام و محل و اوقاتی که برای ثبت اسامی و گرفتن ورقه کارمندی و دادن رای مقرر میشود
 ۲ - عده کارمندانی که باید انتخاب شوند

ماده چهاردهم - پس از انقضای مدت اخذ آراء انجمن انتخابات در ظرف مدتیکه زاید از پنجروز نخواهد بود استخراج آوا نموده نتیجه انتخابات و اسامی منتخبین را اعلام خواهد داشت.

ماده پانزدهم - مدت عملیات انتخابات از تاریخ آگهی تا تاریخ اعلان اسامی کارمندان اطلاق بازرگانی از یکماه نباید تجاوز نماید.

ماده شانزدهم - کارمندانی که دو ماه بدون عذر موجه در جلسات اطلاق بازرگانی حاضر نشوند مستعفی محسوب می شوند.

ماده هفدهم - هر یک از کارمندان اطلاق بازرگانی که بعنوان ججه یا جنایت مورد تعقیب جزائی واقع شوند تا ختم محاکمه موقتاً از حضور در جلسات اطلاق بازرگانی محروم خواهند بود.

ماده هجدهم - هرگاه بواسطه استعفا یا فوت یا بقتضای ماده ۱۶ و ۱۷ در کارمندان اطلاق بازرگانی کسر پیدا شود ازمنتخبین بعد از عده اولیه برترتیب اکثریت نسبی تعیین خواهند شد و مدت کارمندی آنان بقیه مدت کارمندان خارج شده خواهد بود.

وظایف اطلاق های بازرگانی

ماده نوزدهم - وظایف اطلاق های بازرگانی بقرار زیر است .

- ۱ - تهیه و ارسال هرگونه اطلاعات راجع بامور بازرگانی و صنعتی بوزارت بازرگانی
- ۲ - اظهار نظر راجع باوضاع بازرگانی و صنعتی با ذکر وسائل اصلاح و توسعه آن و تقدیم گزارشهای جامع سالیانه راجع بجزایر امور بازرگانی بوزارت بازرگانی
- ۳ - اظهار نظر راجع باصلاحاتیکه باید در کلیه قوانین بازرگانی بعمل آید مخصوصاً نسبت بتعریف های گمرکی
- ۴ - ناسپس دفتر اطلاعات و احصایه های بازرگانی
- ۵ - تنظیم کتاب اسامی بازرگانان و مختصات بازرگانی آن ها .

ماده هفتم - وزیر یا نماینده وزارت بازرگانی حق حضور در جلسات و شرکت در مذاکرات و تصمیمات اطلاق های بازرگانی را دارد در هر جلسه که وزیر حضور داشته باشد ریاست افتخاری را دارا خواهد بود .

ماده هشتم - اطلاق های بازرگانی برای کارهای اداری خود در حدود احتیاجات سازمان اداری داشته و اعضاء آنرا از کارمندان رسمی و غیر رسمی انتخاب خواهند کرد حقوق اعضاء مزبور از بودجه اطلاق های بازرگانی پرداخته میشود .

حق انتخاب و کارمندی

ماده نهم - بازرگانان و شرکتهای و بنکاهای بازرگانی که نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان حوزه انتخابیه ثبت و حائز شرایط زیر باشند میتوانند در انتخابات اطلاق بازرگانی شرکت نمایند .

الف - قبول کارمندی عمومی اطلاق بازرگانی حوزه انتخابیه .

ب - اشتغال بیازرگانی در موقع انتخابات

ج - عدم محکومیت بارتکاب جنحه و جنایت .

د - عدم ورشکستگی بتفسیر .

ه - بودن تحت قیمومت .

و - اقامت در حوزه اطلاق بازرگانی

ماده دهم - کسانی میتوانند بکارمندی اطلاق های بازرگانی انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند .

الف - نام آنها در دفتر ثبت اسامی بازرگانان ثبت و دارای برکه کارمندی عمومی اطلاق بازرگانی باشند

ب - تبعه ایران باشند

ج - در حوزه اطلاق بازرگانی مقیم باشند

د - سن کمتر از سی سال نباشد .

ه - محکوم به جنحه و جنایت یا تحت قیمومت نباشند .

و - ورشکست بتفسیر نباشند .

ز - مدت ده سال مشغول بازرگانی بوده و در موقع انتخاب نیز اشتغال بیازرگانی داشته باشند .

ماده یازدهم - رؤسا و مدیران بانکها و شرکتهای و بنگاههای بازرگانی داخلی میتوانند بکارمندی اطلاق های بازرگانی انتخاب شوند .

ماده دوازدهم - بازرگانان متوقف در مدت توقف از حق کارمندی اطلاق های بازرگانی محروم میباشند .

در ترتیب انتخابات

ماده سیزدهم - برای انتخاب کارمندان اطلاق بازرگانی در هر محل بدستور وزارت بازرگانی انجمنی ریاست فرماندار مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی - دادگستری و بانک ملی هر کدام یک نفر و شش نفر از معارف بازرگانان محل تشکیل میشود . انجمن با رعایت مفاد مقررات این قانون بوسیله آگهی

۱ - اشتراك مساوی با دولت در بیشتر اقدامات اقتصادی

۲ - انجام وظایفی که بموجب آئین نامه ها با قوانین علیحدہ از طرف دولت بمقتضای اطاق بازرگانی واگذار میشود

۳ - نظریات اطاقهای بازرگانی مخصوصا راجع بمسائل زیر از طرف وزارت بازرگانی خواسته میشود

۴ - در باب وضع با تغییر و اصلاح قوانین مربوطه بازرگانی و اقتصادی و تعدیل نرخها

۵ - راجع به مسائل مربوطه به بورس و بانک و صرافی و دلالت و حق العمل و بیمه و ترتیب دفاتر بازرگانان و دلالتها

۶ - راجع به نمایشگاههای کالا

۷ - راجع به عوارض و مالیات های مربوط بامور بازرگانی

۸ - تمدن موقتی از حمل و نقل امته خارجه و از خارجه بباخه و اظهار نظر در تزیید و اصلاح صادرات

۹ - اصلاح و ترقی وسایل حمل و نقل

۱۰ - تهیه وسائل توسعه و اصلاح امور صنعتی

۱۱ - ماده بیست و یکم در آمد اطاقهای بازرگانی از محل های زیر خواهد بود

۱۲ - حق که اطاق های بازرگانی در مقابل انجام وظایف معینه با تعرفه مصوب وزارت بازرگانی اخذ نمایند

۱۳ - حق کارشناسی با داری در مواردی که اطاق بازرگانی کارشناس یاد آور واقع شود

۱۴ - منافع مؤسسانی از قبیل مجله و نامه های اطاق بازرگانی تاسیس نماید

۱۵ - عوارضی که بنام اطاقهای بازرگانی از بانکها و شرکتها و بازرگانان گرفته میشود و آن معادل است با صدیک مالیات بر در آمدیکه بدوات میدهند

وزارت بازرگانی بودجه هزینه هریک از اطاقها را جیما وبدون ورود در اعلام جزء آن تصویب و ابلاغ مینماید و معادل يك دوازدهم بودجه مصوبه در هر ماه را بانك اجازه خواهدداد که باطاق بازرگانی محل بردارد

مآزاد در آمدهای مزبور با تصویب وزارت بازرگانی بمصرف تاسیسات اطاقهای بازرگانی خواهد رسید

ماده بیست و سوم - اطاقهای بازرگانی مکلفند صورت جمع و خرج هر سال خود را در ظرف سه ماه اول سال بعد تنظیم و برای اطلاع منتشر نموده و صورتی هم برای وزارت بازرگانی فرستند

وزارت بازرگانی از مجموع صورت های مزبور و کتب درآمد اطاقهای بازرگانی آن سال صورت جمع و خرج واحدی انتشار خواهد داد

ماده بیست و چهارم - ترتیب انتخاب هیئت رئیسه و وظایف آنها و حضور و غیاب کارمندان وعده جلسات وسازمان اطاقهای بازرگانی در ضمن آئین نامه مخصوص با تصویب وزارت بازرگانی تعیین خواهد شد

ماده بیست و پنجم - اطاقهای بازرگانی میتوانند در مسائلی که مربوط بوظایف آنها میشود برای کسب اطلاع مستقبا با وزارتخانه ها و ادارات دولتی رسا مکاتبه نمایند

ماده بیست و ششم - اطاقهای بازرگانی طبق مقررات قانون بازرگانی شخصیت حقوقی دارند

ماده بیست و هفتم - اطاقهای بازرگانی میتوانند در امور بازرگانی داور و با کارشناس واقع شوند

ماده بیست و هشتم - قانون اطاق بازرگانی مصوب دهم مهرماه ۱۳۰۹ و متمم آن مصوب اسفندماه ۱۳۱۰ از تاریخ اجرای این قانون ملغی است

ماده بیست و نهم - پس از تصویب این قانون اطاقهای بازرگانی کنونی منحل و اطاقهای بازرگانی جدید مطابق این قانون تشکیل خواهد شد

ماده سیام - وزارت بازرگانی و پیشه و هنر مامور اجرای این قانون است

این قانون که مشتمل بر سی ماده است در جلسه دوم تیرماه یکهزار و سیصد و بیست و یک تصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری